

РЕЦЕНЗИЯ

от проф, д-р Антоанета Христова

на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ във Висшето училище по застраховане и финанси - София

по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки професионално направление, 3.7. Администрация и управление (Управление на човешки ресурси, лидерство и организационна промяна)

Теодора Лазарова участва като единствен кандидат в конкурс за професор, обявен в Държавен вестник, бр. 52 от 05.07.2022 г.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Доц. Теодора Лазарова представя следните документи във връзка с процедурата за професор:

- Автобиография;
- Диплома за придобита образователна и научна степен “доктор“;
- Документ за заема на академичната длъжност “доцент“ във ВУЗФ;
- Хабилизационен труд по темата на обявения конкурс;
- Други публикации във връзка с конкурса и резюметата им – общо 23 броя статии и доклади в научни издания, разработени самостоятелно, два учебника и едно учебно пособие;
- Справка за изпълнение на националните минимални изисквания, залегнали в Закона за развитието на академичния състав в Р България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото прилагане;
- Справка за приносите в научните публикации;
- Справка за цитиранията на научните трудове в публикации на други учени – общо 27 броя, някои от които в издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация;
- Справка за трудова заетост;
- Справка за участието на кандидата в различни проекти;
- Други съпътстващи процедурата административни документи.

Документите съответстват на изискванията за процедурата.

2. Изпълнение на националните минимални изисквания, заложи в ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане

Минималните изисквани точки по група показатели за академичната длъжност „професор“ съответстват на изискваните наукометрични показатели. Броят им се натрупва в 4 групи показатели, а именно – наличие на публикувана монография, статии и доклади, публикувани в нереферирани бази данни, цитирания и издадени учебници и учебни пособия. Точките съответстват точно на изискуемите, с разлика при цитиранията, където са налице представени 65 цитата повече от посочения минимум. Т.е. видът на научните публикации на кандидата, учебниците и учебното пособие, наличните цитирания на нейните трудове в публикациите на други автори, са достатъчни за изпълнението на минималните национални изисквания, заложи в ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата

Реализацията на доц. д-р Теодора Лазарова прави силно впечатление. Образованието в сферата на психологията тя започва в СУ „Св. Кл. Охридски“. Придобива образователната и научна степен „доктор по психология“ след обучение в Института за изследване на населението и човека към Българската академия на науките. Реализацията ѝ продължава в две направления – консултантска практика и академична кариера. В първото работи за Anthill – Директор Човешки ресурси, Montway Inc/Ship.Cars, Blue Bear Technologies, NaHex Technological Development Invesus Group, Blackboard Inc. / Ballistic cell Ltd., D Commerce Bank и Eurobank EFG Bulgaria.

Доц. Лазарова е част от екипа на ВУЗФ от 2012 година досега, като участва и в съвместната програма на ВУЗФ с Университета в Шефилд, и паралелно с това преподава в редица други висши училища в България – Университета за национално и световно стопанство, Нов български университет, Националната спортна академия. По този начин през годините доц. Лазарова натрупва значителен преподавателски и педагогически опит и знания, които предава на студентите от областта на бизнес психологията и от

сферата на управлението на човешките ресурси. Справката за учебната натовареност на доц. Лазарова сочи – над 1 000 учебни часа, реализирани за последните 4 години след заемането на академичната длъжност „доцент“ особено имайки предвид разнообразието от учебни занятия по редица дисциплини както на български, така и на английски език. Нейната силна мотивация за работа и ефективност в реализацията на целите, планиране и способност за работа във високо комплексна среда прави доц. Лазарова специалист с многостранни познания и опит, което е особено ценно за висшето училище, в което тя преподава, за неговите студенти и докторанти.

4. Обща характеристика на публикациите на кандидата

Монографията „Лидерство и управление на организационната промяна“ се състои от 240 страници с включени 411 литературни източника, от които 15 на български език, останалите на английски.

Базирайки се на предизвикателствата от Covid пандемията и наблюдаваните наслагващи се кризи през последните две години, Лазарова поставя проблема за развитието и промяната на организациите в контекста на лидерския фактор. Монографията очертава картината на новата динамика на глобалния пазар на труда изискваща от организациите да бъдат иновативни, не просто кампанийно и епизодично, но и фокусирайки се върху цялостното изграждане на работния процес. Поставяйки въпроса за лидерските стилове и тяхното значение за управлението на човешките ресурси и организационната промяна, труда се спира на основните предизвикателства пред съвременните лидери. Главната хипотеза на представения труд е, че предизвикателствата пред ефективното управление на човешките ресурси и организационната промяна, са свързани с: критичността на ефективното лидерство в организациите, отнесено към краткосрочни цели срещу дългосрочна стратегия и ригидност срещу гъвкавост. Останалите два компонента, които са представени в работата на Лазарова са иновативните подходи при управлението на човешките ресурси, за да се постигнат по-високи нива на мотивация, удовлетвореност и задържане на служителите, както и необходимостта от използване на управленски техники от организационните лидери в контекста на все по-голямата автоматизация. Основната цел на последващия анализ е проучването на въздействието на COVID-19 върху

съвременните организации и лидерство, както и идентифициране на основните предизвикателства и възможности за организационната промяна. В монографията се използва качествен и сравнителен анализ. Първата част е посветена на фундаменталните и съвременни лидерски теории. Втората част – на етапите на управлението на човешките ресурси, като анализира ключовите фактори за дългосрочна мотивация и привързаност на служителите към компанията. Третата част извежда основни взаимодействия, свързани с по-високата ефективност на определени лидерски стилове в различен бизнес контекст.

Основните приноси на авторката в представената монография обхващат добрата систематизация на теориите в двете първи части и извеждането на взаимовръзките между лидерския стил и организационната среда. Важен акцент е поставен върху концепцията за самоуправление (self-leadership), която е разширена и надградена. И отново добре систематизирани са основните теоретични концепции от сферата на лидерството,

Тези приноси правят труда практически ориентиран, като представя богата информация за обучението на студенти и докторанти по темите, свързани с лидерството и управлението на човешките ресурси.

Представените допълнителни трудове на доц. Лазарова са 22 като всички имат тематична насоченост към лидерство, управление, човешки ресурси, подбор на кадри, управление на екипи и съвременни методи на преподаване. Лазарова е реализиран специалист и преподавател по темата на обявения конкурс, с ясен профил в областта на управлението на човешките ресурси, лидерското и организационното поведение.

5. Лични впечатления

Познавам доц. Тодора Лазарова от периода, в който беше докторант в Института за изследване на населението и човека при БАН. Впечатлението ми е за целенасочен, мотивиран, организиран човек, който може да работи по много и различни задачи едновременно. Работоспособността ѝ е отразена ясно в работата и във ВУЗФ, преподавайки и участвайки в разработването на нови дисциплини в сферата на бизнес психологията и управлението на човешките ресурси. Това я прави ценен преподавател и изследовател във висшето училище.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

На основание на представените материали от доц. Лазарова давам положителна оценка за кандидатурата ѝ и препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Академичния съвет за избор на доц. д-р Теодора Лазарова на академичната длъжност „професор“ във ВУЗФ по професионално направление „3.7. Администрация и управление (Управление на човешки ресурси, лидерство и организационна промяна)”

03.12.2022 г.

Рецензент: (п)

Гр. София

/проф. Антоанета Христова/